

HR-onderzoeken onder de WPO : één jaar later, één jaar wijzer?

Stijn Lamberigts – Sarah Witvrouw

Overzicht

LYDIAN

Wat is private
opsporing?

Start van het
onderzoek?

Tijdslijn bij
onderzoek

Meldingsplicht

Gevolgen
onderzoek

1.1 Definitie

Activiteiten van private opsporing

- De activiteit wordt uitgevoerd door een *natuurlijk persoon*
- De activiteit wordt uitgevoerd in opdracht van een *opdrachtgever*
- De activiteit bestaat uit het *verzamelen van inlichtingen* verkregen door de verwerking van informatie *over natuurlijke of rechtspersonen* of aangaande de toedracht van door hen begane *feiten*
- De activiteit heeft als doelstelling om de verzamelde inlichtingen te verschaffen aan de opdrachtgever om diens belangen in het kader van een effectief conflict of een mogelijk conflict te vrijwaren of om verdwenen personen of verloren of gestolen goederen op te sporen

! Cumulatieve voorwaarden

1.2 Vanaf wanneer spreekt men van een “onderzoek”?

4

Klacht van collega's / klanten?

- Actieve houding speurder

Functioneringsgesprekken

- Geen WPO: Doel is evaluatie, niet gericht verzamelen van inlichtingen voor een (potentieel) conflict
- Ook als het gesprek wordt gedocumenteerd, blijft het buiten het toepassingsgebied van WPO

Informatie verwerken over goederen?

1.3 Uitgesloten van toepassingsgebied van de WPO

De werkzaamheden die worden uitgeoefend voor rekening van de opdrachtgever ter uitvoering van **wettelijke verplichtingen of opdrachten die niet als eigen doel private opsporing nastreven, maar slechts een gevolgtrekking zijn** van deze verplichtingen en opdrachten

- Dit speurwerk is niet gericht op het vrijwaren van een privébelang in het kader van een conflict of potentieel conflict, maar is een dwingende opdracht, opgelegd door de WPO
 - Zie Klokkenluiderswetgeving
 - Quid hoe ver reikt dit?*
 - Zie Welzijnswetgeving: onderzoek van de preventieadviseur psychosociale aspecten
- Let op: verboden onderzoekdomeinen mogen niet (in)direct onderzocht worden
 - Sanctie: nietigheid
 - Uitzonderingen (vb. verzekeringssector)

2.1 Wie voert het onderzoek uit?

6

Onderzoek extern uitbesteden

Onderzoek intern uitvoeren

Onderneming : elke natuurlijke of rechtspersoon die activiteiten van private opsporing aanbiedt aan derden of uitoefent voor derden of zich als dusdanig bekend maakt.

advocaat?

Art. 4, 1° WPO en art. 30,3°c) WPO

Arbh. Brussel 8 mei 2025

Arbh. Brussel 28 maart 2025

Interne dienst : elke dienst die door een natuurlijke of rechtspersoon ten ***eigen behoefte*** wordt georganiseerd voor het op ***structurele*** wijze uitoefenen van activiteiten van private opsporing of zich als dusdanig bekend maakt.

op structurele wijze... quid? Opsporingsactiviteit is vervat in taakbedeling van minstens 1 werknemer

onderzoeken op groepsniveau? Quid personeelsvoorwaarden? Quid territoriaal toepassingsgebied?

2.2 Welke HR-onderzoeken vallen nu onder de WPO?

7

Uitzondering personeelsdienst:

- Leden van de **personeelsdienst** mogen een **incidentenonderzoek** uitvoeren ten behoeve van eigen werkgever zonder deel uit te maken van een vergunde dienst/in het bezit te zijn van een identificatiekaart
- Activiteiten (analyse camerabeelden, uitlezen badgereaders,...) moeten wel uit conform de bepalingen van de WPO worden uitgevoerd
- Enkel voor onderzoek naar eigen werknemers
- Bij intern onderzoek naar zelfstandigen of externen: vergunning vereist

Advies NAR 2399:

- Uitsluiting van gewone toezichtshandelingen in het kader van werkgeversgezag
- Adviseerde onderscheid tussen 'structureel' en 'niet-structureel' speurwerk
- Advies niet gevolgd in de wettekst → geen duidelijke afbakening

Gevolgen voor HR-praktijk:

- Onzekerheid over wat precies als 'private opsporing' geldt
- Risico dat te veel HR-activiteiten onder de WPO vallen
- Strikte naleving vereist bij gericht onderzoek na incident of vermoeden van inbreuk

2.3 Creatieve oplossing?

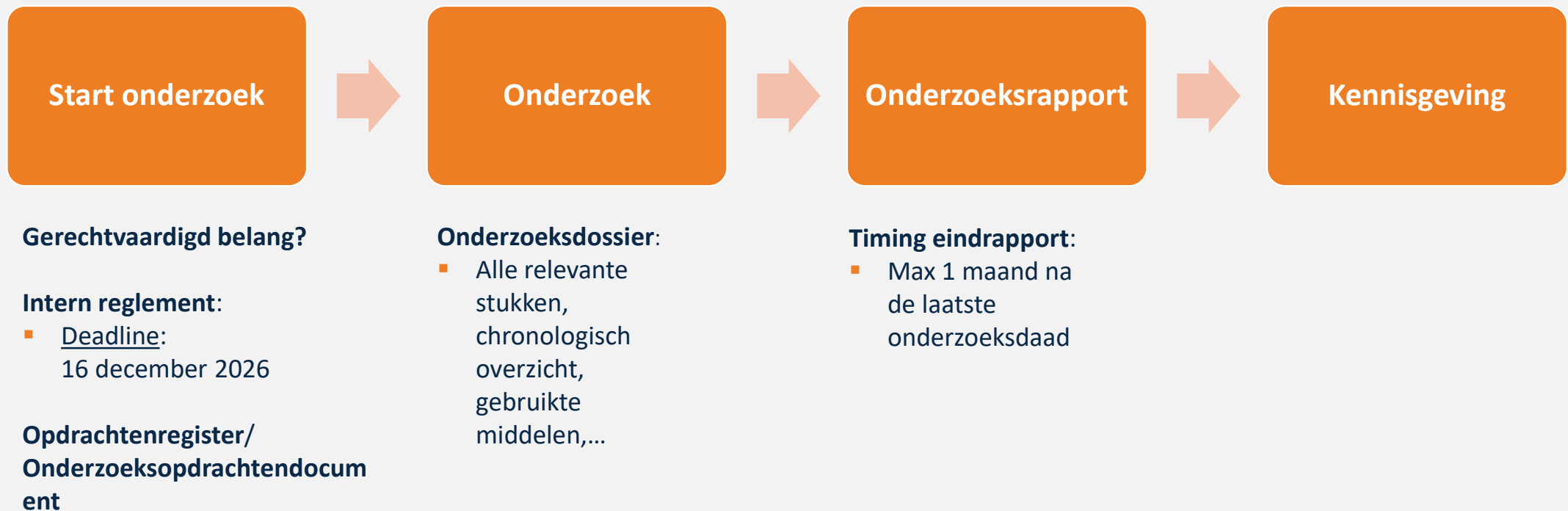
Getuigenverklaringen

- Art. 961/1, e.v. Ger. W.
 - Naleven formaliteiten!
- Schriftelijke getuigenverklaring ≠ interview volgens WPO
- Rechter kan laten overgaan tot verhoor

Verleiding van getuigen

- *Hij die schuldig is aan verleiding van getuigen, deskundigen, tolken of personen bedoeld in artikel 221bis, is strafbaar met dezelfde straffen als de valse getuigen, naar de onderscheidingen in de artikelen 215 tot 222 gemaakt (art. 223 Sw.)*
 - Vereist valse getuigenis onder eed of valse verklaring voor rechter + niet tijdig intrekken
 - En verleider die getuige ertoe heeft aangezet om in strijd met de waarheid te getuigen, vb. door belofte
 - Opzet vereist
 - Verleiding tot valse getuigenis of verklaring = ook strafbaar in nieuw Strafwetboek (art. 649 NSw.)

3.1 Tijdslijn

3.2 Start onderzoek : intern reglement

10

Betrokken persoon = werknemer van opdrachtgever

Inhoudelijk duidelijk en transparant reglement:

- toelating om private opsporing uit te voeren
- regels private opsporing

Vorm

- policy (i.p.v. cao, arbeidsreglement of beslissing ondernemingsraad) – zie [template IFA](#)

Sociaal overleg?

Op straffe van nietigheid

- Opdrachthouder kan enkel opdracht aanvaarden als er een intern reglement is

3.3 Onderzoek: interviews (voorbeeld)

11

Interview = gesprek tussen privaat onderzoeker + een andere persoon dan opdrachtgever

- Betreffende het gedrag van de geïnterviewde/anderen of betreffende feiten
- Om de informatie te gebruiken in het kader van een onderzoek

Rechten & waarborgen:

- Voor WPO geen formeel recht op bijstand advocaat/vertrouwenspersoon/vakbondsafvaardiging (tenzij sectorale cao of *good practice*)
- Toestemming geïnterviewde vereist (uitz. verzekeringswetgeving)
- Voorafgaand geïnformeerd over: reden voor interview, doel, opdrachtgever, rechten (niet verplicht antwoorden, verslag nalezen/verbeteren, afschrift, niet verplicht ondertekenen, bijstand persoon naar keuze, interview stoppen)
- Klank-/beeldopname enkel met voorafgaande toestemming + recht op kopie

Verslag:

- Schriftelijk verslag verplicht
- Correcte weergave gesprek, contactgegevens, data, start- en einduur, beschrijving waaruit naleving wettelijke bepalingen blijkt
- Handtekening onderzoeker en geïnterviewde (indien akkoord)

3.4 Interviews do's and don'ts

12

Wat mag wel?	Wat mag niet?
Confrontatie met ander bewijsmateriaal	Aanzetten tot doen of nalaten van iets wat hij/zij zonder tussenkomst van privaat onderzoeker (niet) zou hebben gedaan
Indringende bevraging	Indruk wekken dat men niet vrij kan antwoorden, zoals verbaal geweld, dwang, propping, loze beloftes, bedreigingen
Wijzen op de zwakheid van iemands argumentatie	

3.5 Einde onderzoek = kennisgeving

13

Opdrachtgever beslist binnen 30 dagen na eindrapport:

- Geen gebruik info? → onmiddellijke vernietiging rapporten/informatie
- Wel gebruik info? → opdrachtgever informeert betrokkene(n) en andere identificeerbare personen schriftelijk

Inhoud kennisgeving

- Identiteit & contact verwerkingsverantwoordelijke
- Doel & periode van verwerking
- Rechten: inzage, aanvulling, verbetering, verwijdering

Rapport mag pas gebruikt worden nadat betrokkenen hun rechten konden uitoefenen

- Termijnen ontslag om dringende reden?
- Uitzondering:
 - Toestemming procureur des Konings
 - kennisgeving tijdens eindinterview

4.1 Meldingsplicht

14

Melding

- Aan wie? Procureur des Konings / onderzoeksrechter
- Welke Procureur des Konings / onderzoeksrechter? Locatie van misdrijf, of indien onbekend → adres van interne dienst
- Wanneer? Melding van feiten die misdrijven uitmaken of duidelijk zullen uitmaken of wanneer hij misdrijven ontdekt tijdens opdracht
- Ook verplicht als onderzoeker of opdrachthouder weet dat feiten voorwerp zijn van strafrechtelijk onderzoek

Voorwaarden

- Feiten zijn duidelijk
- Aanwijzingen dat deze feiten een misdrijf uitmaken
- Aanwijzingen die onderzoeker of opdrachthouder kende of redelijkerwijze hoorde te kennen

4.2 Meldingsplicht

15

Procureur des Konings / onderzoeksrechter kan opschorting of beëindiging van onderzoek gelasten

Verbod voor opdrachtgever/privaat onderzoeker die kennis heeft van een strafrechtelijk onderzoek tot

- Belemmeren verloop onderzoek
- Rapporteren of communiceren over een onderzoek (tenzij met voorafgaande uitdrukkelijke toestemming van bevoegde procureur/onderzoeksrechter)
- Mededeling aan derden of betrokkenen

Opdrachthouder/privaat onderzoeker is verplicht om alle informatie te verstrekken aan gerechtelijke overheden

5.1 Bewijswaarde

16

Belang van goed onderzoeksrapport

- Gebruik tijdens beslagprocedure, strafklacht, ontslag of andere maatregelen

Algemene regel (vrije beoordeling)

- Controleert of bevindingen private opsporing = in overeenstemming met WPO
- De rechter oordeelt soeverein over de bewijswaarde die aan de bevindingen van een privaat onderzoek kan toegekend worden.
- De rechter kan overlegging integraal afschrift van onderzoeksdossier eisen

Uitzondering: uitsluiting van onderzoekshandelingen gesteld d.m.v. schending van bepalingen voorgeschreven op straffe van nietigheid

- Geen discretionaire beoordeling
- Hoewel WPO van openbare orde is, is nietigheidssanctie beperkt tot enkele artikelen

5.2 Voorgeschreven op straffe van nietigheid

17

Relevante bepalingen:

- Vergunningsverplichting (art. 7 en 8)
- Verboden onderzoeksdomeinen (art. 57 en 58)
- Verboden domein van inlichtingendiensten (art. 62)
- Verplichting werkgevers om reglement te voorzien (art. 65)
- Beperkt en proportioneel gebruik van onderzoeksrapport (art. 72)
- Verboden om dwangmaatregelen te gebruiken of andere methodes voorbehouden voor de handhavingsautoriteiten (art. 81)
- Verbod om observaties uit te voeren in woningen en private plaatsen en andere gespecificeerde plaatsen (art. 87)
- Verbod om onrechtmatig verkregen informatie of documenten te gebruiken (art. 96)
 - *waarvan hij wist/had moeten weten dat dit op zulke wijze verkregen was*
zeer breed!
 - *aanzetten van anderen om informatie te verkrijgen op onrechtmatige wijze = ook verboden*
- Verbod om gegevens van andere onderzoeksdossiers voor een andere opdrachtgever te gebruiken (art. 109)

5.3 Antigoon?

- Bewijs verkregen in strijd met andere bepalingen, NIET voorgeschreven op straffe van nietigheid: relevantie Antigoon
 - Verzameld bewijs kan (tenzij de wet anders voorziet) gebruikt worden BEHALVE:
 - 1) Als de betrouwbaarheid van het onregelmatig gekregen bewijs is aangetast door de begane onregelmatigheid of
 - 2) Als het gebruik van het onregelmatig verzameld bewijs het recht op een eerlijk proces van de tegenpartij zou schenden

Contact

gegeve
ns

Stijn Lamberigts

Counsel, Business Criminal Law

Stijn.lamberigts@lydian.be | +32 2 787 90 40

Sarah Witvrouw

Associate, Employment, Pensions and Benefits

Sarah.witvrouw@lydian.be | +32 2 787 90 86